

દ્ર. જીજી ધોરણ માટે.

—આપોઆપ જુદી ખીલવવાનું સાધન—

મુખ્યગણિત શિક્ષક

ભાગ ૩

છગનલાલ ચોતીરામ શાહ.

"મુખ્યગણિત શિક્ષક" "ડિક્ટેશન શિક્ષક"ના કર્તા.

ડેકાણ-શાહપોર-મુરત.

હોય તે "ડિક્ટેશન શિક્ષક" ખરીદો.

ચોડા વખતમાં ખડે લખતાં વાંચતાં શીખવું

કિંમત રૂ. ૦-૧-૮.

જુકસેલર લલજીલાલ નારણદાસ વીનજીવોદ-મુરત.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક : ૮૫૮૬ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ગુજરાતી સાહિત્ય શિક્ષક-૩

વિષય ઇ ૪૨ : ૮૪૪ : ૩૪

દેશીરાજ્યોમાં ટેકસ્ટ બુક્સ, ઈનામ અને લાયબ્રેરી
માટે મંજૂર થએલો અને કેળવણીખાતાના અધિકારી
સાહેબો તેમજ વિદ્વાન સદ્ગૃહસ્થોના
ઉત્તમ સર્ટિફિકેટ પામેલો
— બીજા ધોરણનો —

મુખગણિત શિક્ષક

ભાગ ૩.

રચનાર—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

રચનારનું ઠેકાણું—શાહપોર—મુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શાહપોર—મુરત.

છાપનાર—નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમ.

છાપવાનું ઠેકાણું—“શંકર” પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ ચઉટાના પલપર—મુરત.

મુદ્રારેલી વધારેલી

આવૃત્તિ ૭ મી પ્રત ૧૪૦૦

સર્વ હક સ્વાધીન.

તારીખ ૨૦મી અક્ટોબર.

સને ૧૯૧૯.

કિંમત રૂ. ૬-૧-૯

૮૫૦૬

બાળવસ્ત્ર માટે બાળવસ્ત્રની નોટ બે આના.

૨૫૨૪૨ વિધાપીઠ

અમદાવાદ

પૃથાક અને અભિપ્રાયના સરવાળા, બાદબાકી,
ગુણકાર અને ભાગાકાર કરવાની સહેલી રીતો.

- ૧) કોઈ રકમમાં ૧૦, ૨૦, ૩૦, વગેરે પુરા દશક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો દશકમાં ૧, ૨, ૩. વગેરે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા. જેમકે:— $૭૨+૪૦=૧૧૨$. $૭૨-૪૦=૩૨$.
- ૨) કોઈ રકમમાં પુરા દશકથી વધારે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલાં પુરા દશક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા અને પછી વધારના ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા જેમકે:—
 $૫૨+૨૫=(૫૨+૨૦+૫)=૭૭$. $૫૨-૨૫=(૫૨-૨૦-૫)=૨૭$.
- ૩) કોઈ રકમમાં તેજ રકમ ઉમેરવી હોય તો ૬ કરવા. જેમકે.
 $૩૬+૩૬=૭૨=૩૬ \times ૨=૭૨$.
- ૪) કોઈ રકમને ૧૦, ૧૦૦, ૧૦૦૦ એ ગુણવા હોય તો તે રકમ પર એક, બે, ત્રણ મીડાં ચઢાવવાં. જેમકે: $૫ \times ૧૦=૫૦$, $૫ \times ૧૦૦=૫૦૦$, $૫=૧૦૦૦=૫૦૦૦$
- ૫) કોઈ રકમને ૨૦, ૩૦, ૪૦, વગેરેએ ગુણવા હોય તો તે રકમને ૨, ૩, ૪એ ગુણી મીડું ચઢાવવું. ૨૦૦, ૩૦૦, ૪૦૦ વગેરેએ ગુણવા હોય તો બે મીડાં ચઢાવવાં.
- ૬) આણપાણના અપૂર્ણિકમાં આણપાણના અપૂર્ણિક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલી રકમમાં બીજી રકમના પૂર્ણિક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા પછી બીજી રકમની પાણ ઉમેરવી અથવા બાદ કરવી. જેમકે:—

૧૩૧૧+૪૧૧; ૧૩૧૧+૪=૧૭૧૧, ૧૭૧૧+૦૧૧=૧૮૧૧

૧૩૧૧-૪૧૧; ૧૩૧૧-૪= ૯૧૧, ૯૧૧-૦૧૧=૮

૧૭) કોઈ રકમને દસે ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણિક હોય તો તે ઉપર એક મીડું ચઢાવવું, પણ છેડે એક પાણુ હોય તો પાણુને બદલે ૨૧, બે પાણુને બદલે ૫, અને ત્રણ પાણુને બદલે ૭૧ ચઢાવવા. નોંધકે:—૨૬૧, ૩૭૧, ૭૮૧૧ ને ૧૦ એ ગુણો. પહેલીમાં છેડે એક પાણુ, બીજીમાં બે પાણુ અને ત્રીજીમાં ત્રણ પાણુ છે; માટે ૨૬૨૧, ૩૭૫, ૭૮૭૧.

૮) કોઈ રકમને ૨૧, ૫, ૭૧ એ ગુણવા હોય તો ૦૧, ૦૧૧, ૦૧૧૧ એ ગુણવા એટલા દશક. કારણ કે ૨૧=૦૧ દશક. ૫=૦૧૧ દશક. ૭૧=૦૧૧૧ દશક છે.

૯) કોઈ રકમને ૧૦૦એ ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણિક હોય તો તે ઉપર બે મીડાં ચઢાવવાં, પણ છેડે એક પાણુ હોય તો પાણુને બદલે ૨૫, બે પાણુને બદલે ૫૦ અને ત્રણ પાણુને બદલે ૭૫ મૂકવા.

૧૦) કોઈ રકમને ૨૫, ૫૦, ૭૫, ૧૨૫, ૧૫૦, ૨૫૦, ૩૫૦ એ ગુણવા હોય તો ૦૧, ૦૧૧, ૦૧૧૧, ૧૧, ૧૧૧, ૨૧૧, ૩૧૧૧ એ ગુણવા એટલા સેંકડા. કારણકે ૨૫=૦૧ સે, ૫૦=૦૧૧ સે, ૭૫=૦૧૧૧ સે છે.

૧૧) કોઈ રકમને ૦૧એ ભાગવા હોય તો ૪ એ ગુણવા અને ૦૧૧ ભાગવા હોય તો ૨ એ ગુણવા. નોંધકે:—૩૭÷૦૧=૩૭×૪=૧૪૮; ૩૭÷૦૧૧=૩૭×૨=૭૪.

૪] આબવર્ગનો “મુખગણિત શિક્ષક” સવા આનો.

આનાની ધાત.	૬૪	„ ૩. ૪)	૮૦૦	„ ૩. ૫૦)
૪ આનાનો ૩ ૦	૬૮	„ ૩. ૪	૯૦૦	„ ૩. ૫૬
૮ „ ૩. ૦	૭૨	„ ૩. ૪	૧૦૦૦	„ ૩. ૬૨
૧૨ „ ૩. ૦	૭૬	„ ૩. ૪		
૧૬ „ ૩. ૧)	૮૦	„ ૩. ૫)	૧૬ આનાનો ૩.	૧૬
૨૦ „ ૩. ૧	૮૪	„ ૩. ૫	૩૨	„ ૩. ૨)
૨૪ „ ૩. ૧	૮૮	„ ૩. ૫	૪૮	„ ૩. ૩)
૨૮ „ ૩. ૧	૯૨	„ ૩. ૫	૬૪	„ ૩. ૪)
૩૨ „ ૩. ૨)	૯૬	„ ૩. ૬)	૮૦	„ ૩. ૫)
૩૬ „ ૩. ૨	૧૦૦	„ ૩. ૬	૯૬	„ ૩. ૬)
૪૦ „ ૩. ૨	૨૦૦	„ ૩. ૧૨	૧૧૨	„ ૩. ૭)
૪૪ „ ૩. ૨	૩૦૦	„ ૩. ૧૮	૧૨૮	„ ૩. ૮)
૪૮ „ ૩. ૩)	૪૦૦	„ ૩. ૨૪)	૧૪૪	„ ૩. ૯)
૫૨ „ ૩. ૩	૫૦૦	„ ૩. ૩૧	૧૬૦	„ ૩. ૧૦)
૫૬ „ ૩. ૩	૬૦૦	„ ૩. ૩૭	મૂલ્યના:- ધાત સવળી	
૬૦ „ ૩. ૩	૭૦૦	„ ૩. ૪૩	તથા અવળી મોઢે કરાવવી.	

મનોચલ ૧.

૧૨X૧ થી ૨૦X૧૦ સુધીના આંકનો ઉપયોગ.

મૂલ્યના:- એક પ્રશ્નમાં એકથી વધારે પ્રશ્ન હોય તો અંકક પૂછવો.

૧) એક ખુરસીના ચાર રૂપીઆ બેસે તો ૧૯ ખુરસીનું શું બેસશે?

૨) એક કોથળીમાં ૧૯ રૂપીઆ છે, તો એવી ૯ કોથળીમાં મળીને કેટલા રૂપીઆ હશે?

પહેલા ધોરણ માટે પહેલીના અર્થ અઢી આના. [૫

- ૩) દરેક છોકરાને ૮, ૮ પતાસાં આપીએ તો ૧૭ છોકરાને આપવાને કેટલાં પતાસાં જોઈએ ?
- ૪) ૧૫, ૧૯, ૧૮, ૧૭, ૧૩ અને ૧૪ પાંચ વખત લખએ તો કેટલા થાય? પાંચે ગુણીએ તો શું આવે ?
- ૫) ૨૦ ત્રણવાર લખએ તો કેટલા થાય ? ૧૬×૧ થી ૧૬×૧૦ સુધીના જવાબ જોશો.
- ૬) ૧૧×૧ થી ૨૦×૧૦ સુધીમાં નવની પલાખીના જવાબ જોશો.
- ૭) ૧૯×૫ , ૧૩×૭ , ૧૪×૮ , ૧૫×૯ , ૧૮×૭ , ૧૭×૬ કેટલા ?
- ૮) ૧૩ પાંચવાર, ૧૭ સાતવાર, ૧૯ છવાર, ૧૫ સાતવાર, ૧૩ નવવાર, અને ૧૮ છવાર તે કેટલા ?
- ૯) ૧૯, ૧૫, ૧૭, ૧૩, ૧૧, ૧૨, ૧૬, ૧૮, ૨૦ અને ૧૪ આઠ વખત લખએ તો કેટલા થાય ?
- ૧૦) ૧૯×૭ , ૧૫×૭ , ૧૭×૭ , ૧૩×૯ , ૧૪×૭ , ૧૨×૭ , ૧૬×૭ અને ૧૮×૮ કેટલા ?
- ૧૧) ૭ બેઆનીની દોઢપાઈ કેટલી અને પૈસા કેટલા ?
- ૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪ એમ દસ રૂપીઆ સુધીના આના કહો.
- ૧૩) ૮ જમરખનો એક આનો બેસે તો ૧ રૂપીઆમાં કેટલાં જમરખ આવે ?
- ૧૪) કેટલી બેઆનીઓ હોય તો ૧૭ રૂપીઆ મળે ?
- ૧૫) $૭૬+૧૯$, $૭૨+૧૮$, $૧૦૫+૧૫$, $૧૧૭+૧૩$, $૮૪+૧૨$ કેટલા ?
- ૧૬) $૭૭+૧૧$, $૯૬+૧૬$, $૯૬+૧૨$, $૮૪+૧૪$, $૮૦+૨૦$ કેટલા ?
- ૧૭) $૧૧+૮૮$, $૧૨+૯૬$, $૧૩+૬૫$, $૧૪+૯૮$, $૧૫+૭૫$ કેટલા ?
- ૧૮) $૧૭+૧૩૬$, $૧૮+૧૪૪$, $૧૯+૧૪૪$, $૨૦+૧૪૦$ કેટલા ?

૬) પહેલા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” દોઢ આનો.

- ૧૯) ૯૫-૧૯, ૯૦-૧૮, ૧૨૦-૧૫, ૧૪૦-૧૪, ૯૬-૧૨, કેટલા ?
- ૨૦) ૮૮-૧૧, ૧૧૨-૧૧, ૧૦૮-૧૨, ૯૮-૧૪, ૧૦૦-૨૦ કેટલા ?
- ૨૧) ૧૮૦માંથી કંઈ ન વધે ત્યાંસુધી અઢાર અઢાર લેતા જાઓ અને બાકી શું રહે તે કહેતા જાઓ.
- ૨૨) ૯૫માં ૧૯ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ? ૧૩૩માંની ૧૧૪ જાય તો કેટલા રહે ? ૧૩૩માંથી ૧૯ જાય તો કેટલા રહે ?
- ૨૩) ઝોગણીઆ, પંદરા, તેરા, સત્તરા અને બારા સવળા તથા અવળા બોલો.
- ૨૪) ૧૮ છોકરાની ૭ હાર થવામાં ૧૮ ખૂટે છે, ત્યારે છોકરા કેટલા હશે ?
- ૨૫) આનાની ૪ લેખે ૧૮ આનાની કેરીએ. લીધી અને બીજી આનાની ૬ લેખે બેઆનાની લીધી તો બધી મળી કેટલી કેરી થઈ ?
- ૨૬) પાવનાના ૯ લીંબુ મળે તો રૂપીઆનાં કેટલાં આવશે ?
- ૨૭) આગતેરસો, પાંચાતેરસો, આઠોતેરસો, સત્તરોતેરસો, બીજાંતેરસો, અને દાઝાંતેરસો કેમ લખાય ?
- ૨૮) ૧૦૨, ૧૦૫, ૧૦૮, ૧૧૦, ૧૨૮, ૧૩૩, ૧૧૭, ૧૧૨ અને ૧૮૦ એ આંકમાં કેમ બોલાય ?
- ૨૯) ૯૧ રૂપીઆમાંથી તેર તેર રૂપીઆવાળી કેટલી પાંચડી આવે ?
- ૩૦) ૯૫ બોરમાંથી દરેકને પાંચ પાંચ બોર આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય ? ને ઝોગણીસ ઝોગણીસ આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય ?
- ૩૧) કેટલા ચોક પર ? કેટલા પંચા ૬૦ ? કેટલા ચોક સાઠ ?
- ૩૨) ૧૪૪માં ૮, ૯, ૧૬ અને ૧૮ કેટલીવાર છે ?

ખીજા ધોરણ માટે ખીજીના અર્થ ચાર આના. [૭

- ૩૩) ૯૬માં ૬ કેટલીવાર, ૧૧૨ કેટલીવાર, ૮ કેટલીવાર અને ૧૬ કેટલીવાર ?
- ૩૪) કેટલા ચોક ૬૪, ૬૮, ૫૬, ૭૬, ૮૦, ૭૨ અને ૬૦ થાય ?
- ૩૫) કેટલા આના હોય તો ૯ રૂપીઆ આવે ?
- ૩૬) ૧૫૨ બોર વહેંચતાં દરેકને ૮ બોર આવ્યાં સારે છોકરા કેટલા હશે ?
- ૩૭) કયા કયા પક્ષાખામાં ૭૨ આવે ? દોઢસો એટલે કેટલા દસક ?
- ૩૮) ૭ આનાની પાઈ વટાવી ૧૨ છોકરાને વહેંચી આપી તો દરેકને કેટલી મળી હશે ?
- ૩૯) ૧૫ છોકરાની ૮ હાર કરવાને બદલે ૧૨ છોકરાની કેટલી હાર કરવી ?
- ૪૦) ૮ પૈસાના ૧૫૨ બોર તો ૨ પૈસાના કેટલા ?
- ૪૧) ૧૪૪ જે જે પક્ષાખામાં આવતા હોય તે કહો.

મનોયત્ન ૨.

૨૧X૨ થી ૩૦X૧૦ સુધીના આંકનો ઉપયોગ.

- ૧) ૨૮X૫, ૨૩X૭, ૨૮X૬, ૨૧X૪, ૨૫X૭, ૨૮X૭ કેટલા ?
- ૨) ૨૩ પાંચવાર, ૨૭ સાતવાર, ૨૬ નવવાર અને ૨૪ છવાર તે કેટલા ?
- ૩) ૨૫, ૨૦, ૨૮, ૨૩, ૨૭, ૨૪ને ત્રણે ગુણાંએ તો શું આવે ?
- ૪) એક કોટની શીવડામણી ૭ રૂપીઆ થાય તો ૨૦૪ રૂપીઆમાં કેટલા કોટ સિવાય અને આડા શું વહે ?
- ૫) એક ટેબલના ૮ રૂપીઆ બેસે છે તો ૨૬ ટેબલનું શું બેસશે ?

૮] ખીજ ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” એ આના.

- ૬) ૨૯ ગજનો એક એવા ૭ તાકા છે તો બધું મળીને કેટલા ગજ કપડું હશે ?
- ૭) એક ગાડામાં ૬૭ મણુ એવાં સાત ગાડામાં થઈ બરેલા છે તો બધું મળીને થઈ કેટલા મણુ હશે ?
- ૮) મહીનાનો ખરચ ૨૫ રૂપીઆ થાય તો ૭ મહીનાનો કેટલો થશે ?
- ૯) દર મહીને ૨૭ રૂપીઆ ખરચું તોપણ મારી પાસે ૯ મહીના ચાલે એટલા રૂપીઆ છે ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે ?
- ૧૦) ઓગણત્રીસા, પચીસા, અઠાવીસા અને સત્તાવીસા સવળા તથા અવળા બેલો.
- ૧૧) ૨૧×૧થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં ૩,૫,૭ અને ૪ની પલાખી લખો.
- ૧૨) ૨૧×૧થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં નવની પલાખી બેલો.
- ૧૩) ૨૮ આના સનાકા, ઢાબુ અને અધેલા કેટલા ?
- ૧૪) ૨૨૪, ૧૫૨, ૨૩૨, ૨૦૭, ૨૧૬, ૧૭૫, ૧૩૫, ૨૩૪, ૨૫૨, ૨૦૭, ૨૬૧ એ આંકમાં કેવી રીતે બોલાય છે ?
- ૧૫) છવીસાસો, બેસાતોતેર, બેબાવના, બચોત્રીસા લખો.
- ૧૬) ૧૪૫+૨૯, ૨૦૩+૨૯, ૨૦૭+૨૩, ૧૪૭+૨૧, કેટલા ?
- ૧૭) ૩૦+૨૪૦, ૨૭+૮૧, ૨૫+૧૭૫, ૨૯+૨૦૩, કેટલા ?
- ૧૮) ૨૦૦-૨૫, ૨૦૭-૨૩, ૧૭૫-૨૫, ૨૨૫-૨૫, કેટલા ?
- ૧૯) ૧૪૭-૨૧, ૧૮૯-૨૭, ૧૨૫-૨૫, ૧૩૮-૨૩, કેટલા ?
- ૨૦) ૩૦૦માં ૧૨ કેરી ઓછી છે ત્યારે કેટલી હશે ?
- ૨૧) ૨૬૧માંથી કંઈ ન વધે ત્યાંસુધી ઓગણત્રીસ ઓગણત્રીસ બાદ કરતાં જાઓ અને બાકી શું વધે તે કહેતા જાઓ,
- ૨૨) ૧૩૫ ગજ માહરપાટમાંથી ૫ ગજના કેટલાં ધોતીઆં આવે ?

બીજા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” પોણા બે આના. [૬

- ૨૩) કેટલી વખત ૨૬ કરી લઉં તો ૨૩૪ કરી થાય ?
- ૨૪) એક નિશાળમાં ૨૦૭ છોકરા છે. દરેક વર્ગમાં ૨૩ છોકરા છે, તો વર્ગ કેટલા હશે ?
- ૨૫) એક નિશાળમાં ૨૬૧ છોકરા છે. અને વર્ગ ૯ છે, ત્યારે દરેક વર્ગમાં છોકરા કેટલા હશે ?
- ૨૬) કેટલી વખત છ લાઈએ તો ૧૬૮, ૧૬૨, ૧૫૬, ૧૩૨, ૧૭૪, ૧૩૮ અને ૧૨૬ થાય ?
- ૨૭) કયા કયા પક્ષાખામાં ૧૪૪ અને ૯૬ આવે ?
- ૨૮) મેં એક માણસને દસ દસ રૂપીઆવાળી ૨૬ નોટ આપી અને ૯ રૂપીઆ રોકડા આપ્યા ત્યારે પોણી ત્રણસોથી કેટલા વધારે અથવા ઓછા આપ્યા ?

મનોરથ ૩.

અડધાના આંકનો ઉપયોગ.

- ૧) એક કાગળના બે સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય ?
- ૨) છ અડધા કાગળ છે તેના આખા કાગળ કેટલા થશે ?
- ૩) ૨૪ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા ?
- ૪) હું દરરોજ ૧૦૦ લાડુ ખાઉં, તો બત્રીસ દિવસ ત્યાંબે એટલા લાડુ છે ત્યારે લાડુ કેટલા હશે ?
- ૫) એક ટોપીનો અડધો રૂપીઓ બેસે છે, તો ૬૯ ટોપી લેવાને કેટલા રૂપીઆ નોંધાશે ?
- ૬) ૧૭x૦૦, ૨૩x૦૦, ૪૭x૦૦, ૫૯x૦૦, ૬૭x૦૦ કેટલા ?

૧૦] સુરત શહેર તથા ચા.૦ તાલુકાનાં લૂંટ શિક્ષક અઢીઆનાં

- ૭) અડધાની એકાની પલાખી બોલી જાઓ.
- ૮) અડધાની એકીની પલાખી બોલો.
- ૯) ૫૦૦ અડધા રૂપીઆ છે, તેના આખા રૂપીઆ કેટલા આવશે?
- ૧૦) ૭૫૫ રૂપીએ મજૂ સોપારી મજે તો ૩૭ મજનું થું જોશે?
- ૧૧) રજામાં ૧૨૫ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?
- ૧૨) ૨૫ રૂપીઆનું ધી, ૫૫ રૂપીઆનું શાક અને ૧૨૫ રૂપીઆનું અનાજ લીધું તો બધું મળીને કેટલો ખર્ચ થયો ?
- ૧૩) ૧૭૫+૦૫+૩૫+૩૪૫ મળીને કેટલા થશે ?
- ૧૪) કેટલીવાર અડધો લખએ તો ૩૨૫ થાય ?
- ૧૫) ૩૭ આખાના અડધા કેટલા ? ૨૯ અડધાના આખા કેટલા ?
- ૧૬) ૩૫ રૂપીઆ છે. દરેક લિખારીને ૦૫ રૂપીએ આપું તો કેટલાને અપાય ?
- ૧૭) એક ખમીસની શીવડામણી ૦૫ રૂપીએ ખેલે છે, તો ૨૪ રૂપીઆમાં કેટલા ખમીસ શીવડાવાશે ?
- ૧૮) દરરોજ અડધો શેર અનાજ ખાઈ તો ૩૭ શેર અનાજ કેટલા દિવસ ચાલે ?
- ૧૯) ૩૯ સોપારી છે, તેના અડધા અડધા કેટલા કકડા થશે ?
- ૨૦) ૪૭ અડધા રૂપીઆના રૂપીઆ કેટલા આવશે ?
- ૨૧) ૩૬ ગજ લુગડામાંથી અડધા અડધા ગજના કેટલા રમાલ થશે?
- ૨૨) કેટલા અડધા હોય તો તેના આખા પુરેપુરા થાય ?
(જ. ૨. ૪. ૬ ધસાદિ)
- ૨૩) દરરોજ ૦૫ રૂપીઆ લેખે ૧૮ માણસને ૯ દિવસના કેટલા રૂપીઆ આપવા પડશે ?

મનોચત્ર ૪.

દોઢીના આંકનો ઉપયોગ.

- ૧) એક ને અડધો મળી કેટલા થાય ?
- ૨) અડધો ને એક મળી કેટલા થાય ?
- ૩) કેટલા અડધા કાગળ હોય તો દોઢ કાગળ થાય ?
- ૪) અડધો કેટલીવાર લખએ તો દોઢ થાય ?
- ૫) દોઢ કાગળમાંથી અડધો કાગળ કેટલા છોકરાને અપાય ?
- ૬) દોઢમાં પોણો કેટલીવાર અને અડધો કેટલીવાર ?
- ૭) પોણો કેટલીવાર લખએ તો દોઢ થાય ?
- ૮) દોઢ રૂપીઓ હતો, તેમાં દોઢ રૂપીઓ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?
- ૯) ત્રણ લાડુમાંથી દોઢ ખાધો કેટલા રહ્યા ?
- ૧૦) મારી પાસે ૧૦ રૂપીઓ છે તેમાં શું ઉમેરું તો દોઢ રૂપીઓ થાય ?
- ૧૧) ૫૭×૧૧, ૬૯×૧૧, ૭૯×૧૧, ૮૫×૧૧, ૬૭×૧૧ કેટલા ?
- ૧૨) એક તામડામાં દોઢ મણુ દૂધ માય તો ૨૭ તામડામાં કેટલું મારશે ?
- ૧૩) રૂપીઆની ૧૧૧ શેર ખરીદી મળે, તો ૩૦ રૂપીઆની કેટલી આવે ?
- ૧૪) એક બાંડીમાં દોઢ ગજ કપડું વપરાય, તો ૫૯ બાંડી માટે કેટલા ગજ કપડું જોઈએ ?
- ૧૫) એક આનાના દોઢશેર કારેલાં મળે, તો ૩ રૂપીઆનાં કેટલાં આવશે ?
- ૧૬) એક બળદને ૧૧૧ શેર અડધ જોઈએ, તો ૬૯ બળદને માટે કેટલા અડધ જોઈશે ?
- ૧૭) એક લોટાતું વજન ૧૧૧ શેર થાય, તો ૬૭ લોટાતું વજન કેટલું થશે ?

- ૧૮) એક સાધુને ૧૧ શેર લોટ આપીએ તો ૯૫ સાધુને આપવાને કેટલો લોટ જોઈએ ?
- ૧૯) એક શેર એલચીનો ૧૧ રૂપીઆ બેસે, તો ૨૯ શેર એલચીનું શું બેસશે ?
- ૨૦) મણુ ધીના ૪૯ રૂપીઆ બેસે તો ૧૧ મણુનું શું બેસશે ?
- ૨૧) એક તપેલામાંથી દોઢશેરીઓ લોટો ૫૫ વખત ભરી આપ્યો ત્યારે કેટલું દૂધ આપ્યું ?
- ૨૨) દોઢાની બેકીની પત્તાખી બોલો. એકીની પત્તાખી બોલો.
- ૨૩) ૬૯+૧૧, ૪૬+૧૧, ૧૦૨+૧૧, ૯૯+૧૧, કેટલા ?
- ૨૪) ૧૧+૮૨, ૧૧+૪૫, ૧૧+૬૭, ૧૧+૭૨ કેટલા ?
- ૨૫) ૧૦૧-૧૧, ૬૯-૧૧, ૧૦૨-૧૧, ૧૧૨-૧૧, કેટલા થાય ?
- ૨૬) ૨૮૧ મણુ દૂધમાંથી ૨૭ મણુ વપરાયું બાકી કેટલું રહ્યું ?
- ૨૭) ચોવીસ આખા અને ૨૪ અડધા મળીને કેટલા થાય ?
- ૨૮) કેટલીવાર દોઢ લઈએ તો ૫૭ થાય ?
- ૨૯) ૪૬૧માં દોઢ કેટલીવાર છે? કેટલીવાર દોઢ લઈએ તો ૫૫૧ થાય?
- ૩૦) ૪૫ રૂપીઆમાંથી દોઢ રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપી આવશે ?
- ૩૧) ૪૭ છોકરા વચ્ચે ૭૦૧ રૂપીઆ વહેંચું તો દરેકને શું મળશે?
- ૩૨) દોઢ શેર ખાંડ રોજ વપરાય તો ૭૩૧ શેર ખાંડ કેટલા દિવસ ચાલશે ?
- ૩૩) ૧૧ ગંજ છીંટનો ૧ રૂ. બેસે તો ૪૦૧ ગંજ છીંટનું શું ?
- ૩૪) ૭૯૧ રૂપીઆમાં ૫૩ બદન લીધાં, તો એકની કિંમત કેટલી પડી?
- ૩૫) કેટલા દોઢે ૭૨ ? કેટલા દોઢું ૧૦૦૧ ? કેટલા દોઢે ૧૫૦૦ ?

- ૩૬) ૪૩૫ ગજના તાકામાંથી ૧૫૫ ગજના કેટલા રમાલ થાય ?
 ૩૭) રોજ ૧૫૫ રૂપીયા વાપરે તો ૭૬૫ રૂપીયા કેટલા દિવસ ચાલે ?
 ૩૮) દરેક છોકરાને ૧૫૫ કાગળ આપીએ તો ૩૮૫ કાગળ કેટલા છોકરાને અપાય ?
 ૩૯) જોડા અડધા તેટલાજ રૂપીયા કેટલીવાર લઉં તો ૯૬ રૂપીયા થાય ?
 ૪૦) દોઢ રૂપીઆની ૧ શેર હાંગ મળે, તો ૧૭ શેરનું શું ખેસશે ? અને ૨૭ રૂપીઆમાં કેટલી આવશે ?
 ૪૧) ૪૮માં દોઢ કેટલીવાર ઉમેરું તો ૭૨ થાય ?
 ૪૨) ૫૭ પંચીઆના ૮૫૫ રૂપીઆ ખેડા તો એ લેખે ૫૫ પંચીઆનું શું આપવું પડશે ?
 ૪૩) એક માણસ રોજ ૧૫૫ રૂપીયા કમાય તો ૧૪ માણસો ૬ દિવસમાં શું કમાશે ?
 ૪૪) ૧૫૫ આને શેર વેગણ મળે છે તો ૧૫૫ રૂપીઆમાં કેટલા આવશે ?

મનોયત્ન પ.

અઢીઆના આંકનો ઉપયોગ.

- ૧) એ ને અડધો કેટલા ?
- ૨) દોઢમાં શું ઉમેરીએ તો ૨૫ થાય ?
- ૩) ૪૭૫+૨૫, ૬૭૫+૨૫, ૧૫+૨૫, ૧૮૦+૨૫ કેટલા ?
- ૪) ૨૫+૮૫, ૨૫+૭૨૫, ૨૫+૪૨૫, ૨૫+૧૦૦ કેટલા ?
- ૫) ૧૮૨૫-૨૫, ૧૦૫-૨૫, ૨૧૦-૨૫ કેટલા ?
- ૬) ૧૬૦-૧૮૭૫, ૧૬૭૫-૧૬૫, ૧૦૦-૬૭૫ કેટલા ?

૧૪] ખીબ ધોરણ માટે અંકગણિતનાં મનોયત્ન ચાર આના.

- ૭) ૪૭×૨૧, ૭૯×૨૧, ૮૭×૨૧, ૨૯×૨૧, ૮૨×૨૧ કેટલા ?
- ૮) એક માણસ ૨૧ રૂપિયા કાઢે તો ૩૯ માણસના કેટલા રૂ. થાય ?
- ૯) એક કોથળીમાં ૨૧ મણુ ઘઉં માય તો ૨૪ કોથળીમાં કેટલા મણુ ઘઉં માય ?
- ૧૦) ૨૧ શેર જીરનો ૧ રૂપિયા જેસે તો ૧૫ રૂપિયાનું કેટલા શેર જીરું મળે ?
- ૧૧) એક નોટના ૩૧. ૨૧ મળે તો ૩૬ નોટના કેટલા રૂપિયા મળશે ?
- ૧૨) ૩. ૨૧એ શેર એલચી મળે તો ૩૫ શેરનું શું જેસે ?
- ૧૩) મણુ ફરીના ૨૧ રૂપિયા જેસે તો ૪૫ મણુનું શું જેસે ?
- ૧૪) એક માણસને ૨૧ રૂપિયા આપીએ તો ૫૫ માણસને આપવા કેટલા રૂપિયા જોઈએ ?
- ૧૫) એક તાવડીનું વજન ૨૧ મણુ થાય છે, ત્યારે એવી ૮૭ તાવડીનું વજન કેટલું થશે ?
- ૧૬) મણુ દૂધમાં ૨૧ શેર ચોખ્ખા નાખીએ તો ૬૩ મણુ દૂધને માટે કેટલા ચોખ્ખા જોઈએ ?
- ૧૭) ૧ રૂપિયાનું ૨૧ મણુ જેસે તો ૬૮ મણુનું શું જેસે ?
- ૧૮) ૨૧ શેરનો ૧ રૂપિયા જેસે તો ૧૮ રૂપિયાનું કેટલું આવશે ?
- ૧૯) એક દિવસનો ખરચ ૨૧ રૂપિયા થાય તો ૭૭ દિવસમાં શું ખરચ થશે ?
- ૨૦) ૫૪ છત્રી લેવી છે. એક છત્રીના ૨૧ રૂપિયા જેસે છે તો કેટલા રૂપિયા ખરચ થશે ?
- ૨૧) ૨૯ રૂપિયા તોલો સોનું મળે તો ૨૧ તોલાનું શું આપવું ?
- ૨૨) ૧ રૂપિયાના ૨૧ શેર મરચ્યા આવે તો ૨૫ શેરનું શું જેસશે ?
- ૨૩) કેટલા અડધા હોય તો ૨૧ થાય ? અઢીમાં અડધો કેટલીવાર છે ?

ત્રીજી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” અઢી આના. [૧૫

- ૨૪) કેટલા ા અઢી ? અઢીમાં ા કેટલીવાર છે ?
- ૨૫) ૧ રૂપીઆનું ૨૫ શેર તો ૪૦ શેરનું શું બેસે ?
- ૨૬) ૨૧૦ રૂપીઆ ૮૪ માણસ વચ્ચે ખરચ થયો ત્યારે એક માણસને ભાગે શું આવ્યું ?
- ૨૭) ૬૯ છોકરા વચ્ચે ૧૭૨૫ રૂપીઆ વહેંચીએ તો દરેકને શું મળશે ?
- ૨૮) કેટલા અઢીએ ૪૫ ? કેટલીવાર અઢી લખએ તો ૧૦૦ થાય ?
- ૨૯) ૧૦૦માં ૪૦ કેટલીવાર ? ૨૫ કેટલીવાર ?
- ૩૦) રૂ. ૬૭૫ છે, રોજ ૨૫ રૂ. ખર્ચું તો કેટલા દિવસ ચાલશે ?
- ૩૧) ૨૫ આનામાં એક શેર દૂધ મળે તો રૂ. ૨૫માં કેટલું આવશે ?
- ૩૨) ૬૨૫ રૂપીઆમાં ૨૫ તોલા સોનું આવ્યું ત્યારે તોલાનો ભાવ શો ?
- ૩૩) ૨૭ માણસ છે, અને ૬૭૫ રૂપીઆ છે, તો દરેક માણસને શું મળશે ?
- ૩૪) શેર હાંગિના ૨૫ રૂપીઆ પડે તો ૪૫ રૂપીઆમાં કેટલા શેર હાંગ આવશે ?
- ૩૫) રૂ. ૧૦૦માંથી અઢી અઢી રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ આવશે ?
- ૩૬) એક આનાની ૨૫ શેર પાપડી મળે તો ૧ રૂપીઆની કેટલી આવશે ?
- ૩૭) ૨૫ રૂપીઆવાળી ટોપી ૭૨૫ રૂપીઆમાંથી કેટલી આવશે ?
- ૩૮) ૨૫ શેર જલેખીનો ૧ રૂપીઆ પડે તો ૭૫ રૂપીઆની કેટલા શેર જલેખી આવશે ?

મનોચત્તન દ. પાયાના આંકનો ઉપયોગ.

- ૧) એક લાકુના ચાર સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય ?

૧૬] ત્રીજા ધોરણનો “ સુખગણિત શિક્ષક ” એ આના.

- ૨) ચાર ૦, ૦ લાડુ એકઠા કરીએ તો આખા કેટલા થશે ?
- ૩) ૦ એ અડધાનો કેટલામો ભાગ? અને આખાનો કેટલામો ભાગ?
- ૪) ૧ને ૦, ૧ ને ૦, ૧૧ ને ૦, ૧૧૧ ને ૦ કેટલા?
- ૫) ૧૭+૦, ૨૩+૦, ૨૮૧+૦, ૨૮૧૧+૦ કેટલા ?
- ૬) ૪૯, ૫૯, ૬૯, ૭૯, ૮૯, અને ૯૯, ૫૦, ૬૦, ૭૦, ૮૦, ૯૦, ૧૦૦માં ૦ ઓછો તે કેટલા કહેવાય ?
- ૭) ૯૯૧૧, ૭૮૧૧, ૫૭૧૧, ૭૫૧૧, ૪૯૧૧, ૩૭૧૧ શબ્દમાં લખો.
- ૮) ૪૯x૦, ૫૭x૦, ૪૩x૦, ૭૯x૦, ૬૭x૦ કેટલા ?
- ૯) દરેક છોકરાને ૦ પેંડો આપું તો ૬૮ છોકરાને આપવાને કેટલા પેંડા જોઈએ ?
- ૧૦) પાયાની ચમ્ચારની પલાખી બોલો.
- ૧૧) પાયાની ચમ્ચારની અને અર્ધાની બખ્ખેની પલાખી બોલો.
- ૧૨) ૬૯, ૭૩, ૭૭, ૪૭, ૩૭, ૫૫, ૭૯, ૫૭, ૮૯, ૮૩, ૯૭, ૯૩, ૪૯, ૪૩, ૪૬, ૯૧, ૬૩, ૩૧, ૪૧, ૭૧, અડધાના રૂપીઆ કેટલા ? પાવલીના રૂપીઆ કેટલા ?
- ૧૩) ૪૦૦ ગજ, ૮૦ ગજ, ૯૦ ગજ, ૬૦૦ ગજ અને ૭૦ ગજ માંથી અડધા ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ? ૦ ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ?
- ૧૪) ૬૯, ૭૩, ૭૯, ૮૫, ૯૩, ૭૦૦ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા ? પાવલીઓ કેટલી?
- ૧૫) ૯ રૂ. ના પાવલા કેટલા ? ૩૬ પાવલાના રૂપીઆ કેટલા ?
- ૧૬) મારી પાસે ૧૭ અડધા છે, તેની પાવલી કેટલી આવશે ?
- ૧૭) કેટલીવાર ૦, ૦ રૂપીઓ લઈએ તો ૧૯ રૂપીઆ થાય ?
- ૧૮) ૧૭, ૫૧, ૨૩૧, ૧૪ અને ૩૧ ને પાંચે ભાગીએ તો શું આવે ?

- ૧૯) ૨૩ માણસ વચ્ચે પાા રૂપીઆ આપ્યા તો દરેકને શું મળશે?
- ૨૦) કેટલી વખત ના મણુ લઈએ તો ૧૯, ૨૨, ૧૭, ૧૩, અને ૨૦ મણુ થાય ?
- ૨૧) ૩૯, ૨૨, ૧૭ ગજ લુગડામાંથી અડધા ગજના કેટલા કકડા થાય ? ના ગજના કેટલા થાય ?
- ૨૨) કેટલીવાર ના કાગળ લઈ તો ૧૬, ૧૮, ૧૦, ૨૩, ૨૨, આખા કાગળ થાય ?
- ૨૩) ૧૮ વખત ના રૂપીઆ લઈ તો કેટલા રૂપીઆ થાય ? સાડા ચાર રૂપીઆની પાવલી કેટલી ?
- ૨૪) ૧૪ રૂપીઆની પાવલી કેટલી ? કેટલી પાવલીઓ હોય તો ૧૪ રૂપીઆ થાય ?
- ૨૫) રોજ ના કાગળ વાપરીએ તો ૩૫ દિવસમાં કેટલા કાગળ વપરાય ? ૨૩ કાગળ હોય તો કેટલા દિવસ ચલે ?

શેરની ધાત.

શેરના અચ્છેરા	૨	૨ અચ્છેરે	૧ શેર
શેરના પાશેરા	૪	૪ પાશેરે	૧ શેર
શેરના નવટાંકા	૮	૮ નવટાંકે	૧ શેર
શેરના અધોળા	૧૬	૧૬ અધોળે	૧ શેર
શેરના રૂપીઆભાર	૪૦	૪૦ રૂપીઆભાર	૧ શેર
શેરના પૈસાભાર	૭૨	૭૨ જુના પૈસાભાર	૧ શેર

ટીપ:—૭૨ જુના પૈસાભાર=૧ શેર. અને ૯૬ નવા પૈસાભાર=૧ શેર ગણાય છે.

+ વર્ગમાં ત્રાજવા કાટલાં હાજર રાખી છોકરાઓ પાસે તોળા વીને તેમની પાસેજ ઉપજાવી કઢાવવી. રૂપીઆની ધાત જોડે શેરની ધાતનો સંબંધ જોડવો. જેમકે

૧૮) સુરત જિલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક અઢી આના.

શેરના રૂપીઆભાર	૪૦
પોણોશેરના રૂપીઆભાર	૩૦
અચ્છેરના રૂપીઆભાર	૨૦
પાશેરના રૂપીઆભાર	૧૦
નવટાંકના રૂપીઆભાર	૫
અધોળના રૂપીઆભાર	૨૫

૪૦ રૂપીઆભાર	૧ શેર
૩૦ રૂપીઆભાર	૦૫૫ શેર
૨૦ રૂપીઆભાર	૦૫૫ શેર
૧૦ રૂપીઆભાર	૦૫ શેર
૫ રૂપીઆભાર	નવટાંક
૨૫ રૂપીઆભાર	અધોળ

શેરના	પૈસાભાર	૭૨
પોણોશેરના	પૈસાભાર	૫૪
અચ્છેરના	પૈસાભાર	૩૬

પાશેરના	પૈસાભાર	૧૮
નવટાંકના	પૈસાભાર	૯
અધોળના	પૈસાભાર	૪૫

૭૨ પૈસાભાર	૧ શેર
૫૪ પૈસાભાર	૦૫૫ શેર
૩૬ પૈસાભાર	૦૫૫ શેર
૧૮ પૈસાભાર	૦૫ શેર
૯ પૈસાભાર	નવટાંક
૪૫ પૈસાભાર	અધોળ

શેરના	અધોળા	૧૬
પોણોશેરના	અધોળા	૧૨
અચ્છેરના	અધોળા	૮
પાશેરના	અધોળા	૪
નવટાંકના	અધોળા	૨

૧ રૂપીઆ= ૨	અડધા
૧ રૂપીઆ= ૪	પાવલી
૧ રૂપીઆ= ૮	બેઆની
૧ રૂપીઆ= ૧૬	આના

૧ શેર= ૨	અચ્છેર
૧ શેર= ૪	પાશેર
૧ શેર= ૮	નવટાંક
૧ શેર= ૧૬	અધોળ

૨ અધાળે	નવવાંક	૨ નવટાંકે	પાશેર
૪ અધાળે	પાશેર	૪ નવટાંકે	અચ્છેર
૮ અધાળે	અચ્છેર	૬ નવટાંકે	પોણોશેર
૧૨ અધાળે	પોણોશેર	૮ નવટાંકે	૧ શેર
૧૬ અધાળે	એક શેર		
		શેરના	પાશેર ૪
		પોણોશેરના	પાશેર ૩
		અચ્છેરના	પાશેર ૨
શેરના	નવટાંકા ૮		
પોણોશેરના	નવટાંકા ૬	૨ પાશેરે	અચ્છેર
અચ્છેરના	નવટાંકા ૪	૩ પાશેરે	પોણોશેર
પાશેરના	નવટાંકા ૨	૪ પાશેરે	૧ શેર

મણુની ધાત.

મણુના અધમણીઆ	૨	૨ અધમણીઆ	૧ મણુ
મણુના દસશેરા	૪	૪ દસશેરા	૧ મણુ
મણુની પાંચશેરી	૮	૮ પાંચશેરી	૧ મણુ
મણુની અઢીશેરી	૧૬	૧૬ અઢીશેરી	૧ મણુ
મણુની સવાશેરી	૩૨	૩૨ સવાશેરી	૧ મણુ
મણુના શેર	૪૦	૪૦ શેર	૧ મણુ

૧ મણુના શેર	૪૦
૦૦૦ મણુના શેર	૩૦
૦૦ મણુના શેર	૨૦
૦૧ મણુના શેર	૧૦

૪૦ શેરે	૧ મણુ
૩૦ શેરે	૦૦૦ મણુ
૨૦ શેરે	૦૦ મણુ
૧૦ શેરે	૦૧ થણુ

મણુની અઢીશેરી	૧૬
૦૦૦ મણુની અઢીશેરી	૧૨
૦૦ મણુની અઢીશેરી	૮
૦૧ મણુની અઢીશેરી	૪
૫ શેરની અઢીશેરી	૨

૨ અઢીશેરીએ	૫ શેર
૪ અઢીશેરીએ	૦૧ મણુ
૮ અઢીશેરીએ	૦૦ મણુ
૧૨ અઢીશેરીએ	૦૦૦ મણુ
૧૬ અઢીશેરીએ	૧ મણુ

૧ મણુની પાંચ શેરી	૮
૦૦૦ મણુની પાંચશેરી	૬
૦૦ મણુની પાંચશેરી	૪
૦૧ મણુની પાંચશેરી	૨

૨ પાંચશેરીએ	૦૧ મણુ
૪ પાંચશેરીએ	૦૦ મણુ
૬ પાંચશેરીએ	૦૦૦ મણુ
૮ પાંચશેરીએ	૧ મણુ

મણુના દસશેરા	૪
૦૦૦ મણુના દસશેરા	૩
૦૦ મણુના દસશેરા	૨
૦૧ મણુના દસશેરા	૧

૧ દસશેરે	૦૧ મણુ
૨ દસશેરે	૦૦ મણુ
૩ દસશેરે	૦૦૦ મણુ
૪ દસશેરે	૧ મણુ

૧X૦૧૧=૦૧૧	૧૧X૦૧૧=૮૧	૨૧X૦૧૧=૧૫૧	૩૧X૦૧૧=૨૩૧
૨ ૦૧૧ ૧૧	૧૨ ૦૧૧ ૯	૨૨ ૦૧૧ ૧૬૧	૩૨ ૦૧૧ ૨૪
૩ ૦૧૧ ૨૧	૧૩ ૦૧૧ ૯૧૧	૨૩ ૦૧૧ ૧૬૧	૩૩ ૦૧૧ ૨૪૧૧
૪ ૦૧૧ ૩	૧૪ ૦૧૧ ૧૦૧	૨૪ ૦૧૧ ૧૮	૩૪ ૦૧૧ ૨૫૧
૫ ૦૧૧ ૩૧૧	૧૫ ૦૧૧ ૧૧૧	૨૫ ૦૧૧ ૧૮૧૧	૩૫ ૦૧૧ ૨૬૧
૬ ૦૧૧ ૪૧૧	૧૬ ૦૧૧ ૧૨	૨૬ ૦૧૧ ૧૯૧	૩૬ ૦૧૧ ૨૭
૭ ૦૧૧ ૫૧	૧૭ ૦૧૧ ૧૨૧૧	૨૭ ૦૧૧ ૨૦૧	૩૭ ૦૧૧ ૨૭૧૧
૮ ૦૧૧ ૬	૧૮ ૦૧૧ ૧૩૧	૨૮ ૦૧૧ ૨૧	૩૮ ૦૧૧ ૨૮૧
૯ ૦ ૧૧ ૬૧૧	૧૯ ૦૧૧ ૧૪૧	૨૯ ૦૧૧ ૨૧૧૧	૩૯ ૦૧૧ ૨૯૧
૧૦ ૦૧૧ ૭૧	૨૦ ૦૧૧ ૧૫	૩૦ ૦૧૧ ૨૨૧	૪૦ ૦૧૧ ૩૦

૪૧X૦૧૧=૩૦૧૧	૫૧X૦૧૧=૩૮૧	૬૧X૦૧૧=૪૫૧૧	૭૧X૦૧૧=૫૩૧
૪૨ ૦૧૧ ૩૧૧	૫૨ ૦૧૧ ૩૯	૬૨ ૦૧૧ ૪૬૧	૭૨ ૦૧૧ ૫૪
૪૩ ૦૧૧ ૩૨૧	૫૩ ૦૧૧ ૩૯૧૧	૬૩ ૦૧૧ ૪૬૧	૭૩ ૦૧૧ ૫૪૧૧
૪૪ ૦૧૧ ૩૩	૫૪ ૦૧૧ ૪૦૧૧	૬૪ ૦૧૧ ૪૮	૭૪ ૦૧૧ ૫૫૧
૪૫ ૦૧૧ ૩૩૧૧	૫૫ ૦૧૧ ૪૧	૬૫ ૦૧૧ ૪૮૧૧	૭૫ ૦૧૧ ૫૬૧
૪૬ ૦૧૧ ૩૪૧૧	૫૬ ૦૧૧ ૪૨	૬૬ ૦૧૧ ૪૯૧	૭૬ ૦૧૧ ૫૭
૪૭ ૦૧૧ ૩૫૧	૫૭ ૦૧૧ ૪૨૧૧	૬૭ ૦૧૧ ૫૦૧	૭૭ ૦૧૧ ૫૭૧૧
૪૮ ૦૧૧ ૩૬	૫૮ ૦૧૧ ૪૩૧	૬૮ ૦૧૧ ૫૧	૭૮ ૦૧૧ ૫૮૧
૪૯ ૦૧૧ ૩૬૧૧	૫૯ ૦૧૧ ૪૪૧	૬૯ ૦૧૧ ૫૧૧૧	૭૯ ૦૧૧ ૫૯૧
૫૦ ૦૧૧ ૩૭૧	૬૦ ૦૧૧ ૪૫	૭૦ ૦૧૧ ૫૨૧	૮૦ ૦૧૧ ૬૦

૮૧X૦૧૧=૬૦૧૧	૯૧X૦૧૧=૬૮૧	<p>મોહ ચોપડીનો ‘ડિક્ટેશન શિક્ષક’ બી આનં. ‘ડિક્ટેશન શિક્ષક’ બી આનં.</p>	
૮૨ ૦૧૧ ૬૧૧	૯૨ ૦૧૧ ૬૯		
૮૨ ૦૧૧ ૬૨૧	૯૩ ૦૧૧ ૬૯૧૧		
૮૪ ૦૧૧ ૬૩	૯૪ ૦૧૧ ૭૦૧		
૮૫ ૦૧૧ ૬૩૧૧	૯૫ ૦૧૧ ૭૧		
૮૬ ૦૧૧ ૬૪૧	૯૬ ૦૧૧ ૭૨		
૮૭ ૦૧૧ ૬૫૧	૯૭ ૦૧૧ ૭૨૧૧		
૮૮ ૦૧૧ ૬૬	૯૮ ૦૧૧ ૭૩૧		
૮૯ ૦૧૧ ૬૬૧૧	૯૯ ૦૧૧ ૭૪૧		
૯૦ ૦૧૧ ૬૭૧	૯૦ ૦૧૧ ૭૫		

૧x૧૧=૧૧	૨x૦૧૧=૧૧	૧૧x૧૧=૧૬૧	૧૨x૦૧૧=૧૬૧
૨ ૧૧ ૩	૪ ૦૧૧ ૩	૧૨ ૧૧ ૧૮	૨૪ ૦૧૧ ૧૮
૩ ૧૧ ૪૧	૬ ૦૧૧ ૪૧	૧૩ ૧૧ ૧૯૧	૨૬ ૦૧૧ ૧૯૧
૪ ૧૧ ૬	૮ ૦૧૧ ૬	૧૪ ૧૧ ૨૧	૨૮ ૦૧૧ ૨૧
૫ ૧૧ ૭૧	૧૦ ૦૧૧ ૭૧	૧૫ ૧૧ ૨૨૧	૩૦ ૦૧૧ ૨૨૧
૬ ૧૧ ૯	૧૨ ૦૧૧ ૯	૧૬ ૧૧ ૨૪	૩૨ ૦૧૧ ૨૪
૭ ૧૧ ૧૦૧	૧૪ ૦૧૧ ૧૦૧	૧૭ ૧૧ ૨૫૧	૩૪ ૦૧૧ ૨૫૧
૮ ૧૧ ૧૨	૧૬ ૦૧૧ ૧૨	૧૮ ૧૧ ૨૭	૩૬ ૦૧૧ ૨૭
૯ ૧૧ ૧૩૧	૧૮ ૦૧૧ ૧૩૧	૧૯ ૧૧ ૨૮૧	૩૮ ૦૧૧ ૨૮૧
૧૦ ૧૧ ૧૫	૨૦ ૦૧૧ ૧૫	૨૦ ૧૧ ૩૦	૪૦ ૦૧૧ ૩૦
૨૧x૧૧=૩૧૧	૪૨x૦૧૧=૩૧૧	૩૧x૧૧=૪૬૧	૬૨x૦૧૧=૪૬૧
૨૨ ૧૧ ૩૩	૪૪ ૦૧૧ ૩૩	૩૨ ૧૧ ૪૮	૬૪ ૦૧૧ ૪૮
૨૩ ૧૧ ૩૪૧	૪૬ ૦૧૧ ૩૪૧	૩૩ ૧૧ ૪૯૧	૬૬ ૦૧૧ ૪૯૧
૨૪ ૧૧ ૩૬	૪૮ ૦૧૧ ૩૬	૩૪ ૧૧ ૫૧	૬૮ ૦૧૧ ૫૧
૨૫ ૧૧ ૩૭૧	૫૦ ૦૧૧ ૩૭૧	૩૫ ૧૧ ૫૨૧	૭૦ ૦૧૧ ૫૨૧
૨૬ ૧૧ ૩૯	૫૨ ૦૧૧ ૩૯	૩૬ ૧૧ ૫૪	૭૨ ૦૧૧ ૫૪
૨૭ ૧૧ ૪૦૧	૫૪ ૦૧૧ ૪૦૧	૩૭ ૧૧ ૫૫૧	૭૪ ૦૧૧ ૫૫૧
૨૮ ૧૧ ૪૨	૫૬ ૦૧૧ ૪૨	૩૮ ૧૧ ૫૭	૭૬ ૦૧૧ ૫૭
૨૯ ૧૧ ૪૩૧	૫૮ ૦૧૧ ૪૩૧	૩૯ ૧૧ ૫૮૧	૭૮ ૦૧૧ ૫૮૧
૩૦ ૧૧ ૪૫	૬૦ ૦૧૧ ૪૫	૪૦ ૧૧ ૬૦	૮૦ ૦૧૧ ૬૦
૪૧x૧૧=૬૧૧	૮૨x૦૧૧=૬૧૧	<p>પહેલી પોખીનો 'ડિક્ટેશન શિક્ષક' જો આના.</p>	
૪૨ ૧૧ ૬૩	૮૪ ૦૧૧ ૬૩		
૪૩ ૧૧ ૬૪૧	૮૬ ૦૧૧ ૬૪૧		
૪૪ ૧૧ ૬૬	૮૮ ૦૧૧ ૬૬		
૪૫ ૧૧ ૬૭૧	૯૦ ૦૧૧ ૬૭૧		
૪૬ ૧૧ ૬૯	૯૨ ૦૧૧ ૬૯		
૪૭ ૧૧ ૭૦૧	૯૪ ૦૧૧ ૭૦૧		
૪૮ ૧૧ ૭૨	૯૬ ૦૧૧ ૭૨		
૪૯ ૧૧ ૭૩૧	૯૮ ૦૧૧ ૭૩૧	<p>ત્રણ આના. 'ડિક્ટેશન શિક્ષક' જો આના.</p>	
૫૦ ૧૧ ૭૫	૧૦૦ ૦૧૧ ૭૫		

१×१=१	११×१=१३।।	२१×१=२६।	३१×१=३८।।।
२ १। २।।	१२ १। १५	२२ १। २७।।	३२ १। ४०
३ १। ३।।।	१३ १। १६।	२३ १। २८।।।	३३ १। ४१।
४ १। ५	१४ १। १७।।	२४ १। ३०	३४ १। ४२।।
५ १। ६।	१५ १। १८।।।	२५ १। ३१।	३५ १। ४३।।।
६ १। ७।।	१६ १। २०	२६ १। ३२।।	३६ १। ४५
७ १। ८।।।	१७ १। २१।	२७ १। ३३।।।	३७ १। ४६।
८ १। ९०	१८ १। २२।।	२८ १। ३५	३८ १। ४७।।
९ १। ११।	१९ १। २३।।।	३९ १। ३६।	४९ १। ४८।।।
१० १। १२।।	२० १। २५	४० १। ३७।।	५० १। ५०
४१×१=५१।	५१×१=६३।।	६१×१=७६।	७१×१=८८।।।
४२ १। ५२।।	५२ १। ६५	६२ १। ७७।।	७२ १। ९०
४३ १। ५३।।।	५३ १। ६६।	६३ १। ७८।।।	७३ १। ९१।
४४ १। ५५	५४ १। ६७।।	६४ १। ८०	७४ १। ९२।।
४५ १। ५६।	५५ १। ६८।।।	६५ १। ८१।	७५ १। ९३।।।
४६ १। ५७।।	५६ १। ७०	६६ १। ८२।।	७६ १। ९५
४७ १। ५८।।।	५७ १। ७१।	६७ १। ८३।।	७७ १। ९६।
४८ १। ६०	५८ १। ७२।।	६८ १। ८५	७८ १। ९७।।
४९ १। ६१।	५९ १। ७३।।।	६९ १। ८६।	७९ १। ९८।।।
५० १। ६२।।	६० १। ७५	७० १। ८७।।	८० १। १००
८१×१=१०१।	८१×१=११३।।	<p>— श्रीजगदीश्वर भट्टः — “अंकशालिनी” अनूपम</p>	
८२ १। १०२।।	८२ १। ११५		
८३ १। १०३।।।	८३ १। ११६।		
८४ १। १०५	८४ १। ११७।।		
८५ १। १०६।	८५ १। ११८।।।		
८६ १। १०७।।	८६ १। १२०		
८७ १। १०८।।।	८७ १। १२१।		
८८ १। ११०	८८ १। १२२।।	<p>— श्रीजगदीश्वर भट्टः — “अंकशालिनी” अनूपम</p>	
८९ १। १११।	८९ १। १२३।।।		
९० १। ११२।।	९० १। १२५		

૨૪] અઢીઆની સાથે સવાયાની બેકીની પલાખીનો સંબંધ.

૧×૨૧=૨૧	૧×૧=૧	૧૧×૨૧=૨૩૧	૨૨×૧=૨૨
૨ ૨૧ ૫	૪ ૧ ૫	૧૨ ૨૧ ૩૦	૨૪ ૧ ૩૦
૩ ૨૧ ૭	૬ ૧ ૭	૧૩ ૨૧ ૩૨	૨૬ ૧ ૩૨
૪ ૨૧ ૧૦	૮ ૧ ૧૦	૧૪ ૨૧ ૩૫	૨૮ ૧ ૩૫
૫ ૨૧ ૧૨	૧૦ ૧ ૧૨	૧૫ ૨૧ ૩૭	૩૦ ૧ ૩૭
૬ ૨૧ ૧૫	૧૨ ૧ ૧૫	૧૬ ૨૧ ૪૦	૩૨ ૧ ૪૦
૭ ૨૧ ૧૭	૧૪ ૧ ૧૭	૧૭ ૨૧ ૪૨	૩૪ ૧ ૪૨
૮ ૨૧ ૨૦	૧૬ ૧ ૨૦	૧૮ ૨૧ ૪૫	૩૬ ૧ ૪૫
૯ ૨૧ ૨૨	૧૮ ૧ ૨૨	૧૯ ૨૧ ૪૭	૩૮ ૧ ૪૭
૧૦ ૨૧ ૨૫	૨૦ ૧ ૨૫	૨૦ ૨૧ ૫૦	૪૦ ૧ ૫૦
૧૧×૨૧=૫૨૧	૪૨×૧=૫૨	૩૧×૨૧=૭૭૧	૬૨×૧=૬૨
૨૨ ૨૧ ૫૫	૪૪ ૧ ૫૫	૩૨ ૨૧ ૮૦	૬૪ ૧ ૮૦
૨૩ ૨૧ ૫૭	૪૬ ૧ ૫૭	૩૩ ૨૧ ૮૨	૬૬ ૧ ૮૨
૨૪ ૨૧ ૬૦	૪૮ ૧ ૬૦	૩૪ ૨૧ ૮૫	૬૮ ૧ ૮૫
૨૫ ૨૧ ૬૨	૫૦ ૧ ૬૨	૩૫ ૨૧ ૮૭	૭૦ ૧ ૮૭
૨૬ ૨૧ ૬૫	૫૨ ૧ ૬૫	૩૬ ૨૧ ૯૦	૭૨ ૧ ૯૦
૨૭ ૨૧ ૬૭	૫૪ ૧ ૬૭	૩૭ ૨૧ ૯૨	૭૪ ૧ ૯૨
૨૮ ૨૧ ૭૦	૫૬ ૧ ૭૦	૩૮ ૨૧ ૯૫	૭૬ ૧ ૯૫
૨૯ ૨૧ ૭૨	૫૮ ૧ ૭૨	૩૯ ૨૧ ૯૭	૭૮ ૧ ૯૭
૩૦ ૨૧ ૭૫	૬૦ ૧ ૭૫	૪૦ ૨૧ ૧૦૦	૮૦ ૧ ૧૦૦
૪૧×૨૧=૧૦૨૧	૮૨×૧=૧૦૨	<p>ગુજરાતની સામાન્ય— બેંગોળની પ્રતિભાવ— અહીં આના.</p>	
૪૨ ૨૧ ૧૦૫	૮૪ ૧ ૧૦૫		
૪૩ ૨૧ ૧૦૭	૮૬ ૧ ૧૦૭		
૪૪ ૨૧ ૧૧૦	૮૮ ૧ ૧૧૦		
૪૫ ૨૧ ૧૧૨	૯૦ ૧ ૧૧૨		
૪૬ ૨૧ ૧૧૫	૯૨ ૧ ૧૧૫		
૪૭ ૨૧ ૧૧૭	૯૪ ૧ ૧૧૭		
૪૮ ૨૧ ૧૨૦	૯૬ ૧ ૧૨૦	<p>— સુરત શહેર તથા — — ચોર્યાસી તાલુકાનો — — બેંગોળ શિક્ષક — અહીં આના.</p>	
૪૯ ૨૧ ૧૨૨	૯૮ ૧ ૧૨૨		
૫૦ ૨૧ ૧૨૫	૧૦૦ ૧ ૧૨૫		

ચોથા ધોરણ માટે ચોથીના અર્થ સાહસાત આના [૨૫

<p>એકે પોણું પોણા</p> <p>૧×૦૧૧=૦૧૧ ૨ ૦૧૧ ૧૧ ૩ ૦૧૧ ૨૧ ૪ ૦૧૧ ૩૧ ૫ ૦૧૧ ૪૧ ૬ ૦૧૧ ૫૧ ૭ ૦૧૧ ૬૧ ૮ ૦૧૧ ૭૧ ૯ ૦૧૧ ૮૧ ૧૦ ૦૧૧ ૯૧</p>	<p>૧૦૦×૦૧૧= ૭૫</p> <p>સો ૨૦૦ ૦૧૧ ૧૫૦ ૩૦૦ ૦૧૧ ૨૨૫ ૪૦૦ ૦૧૧ ૩૦૦ ૫૦૦ ૦૧૧ ૩૭૫ ૬૦૦ ૦૧૧ ૪૫૦ ૭૦૦ ૦૧૧ ૫૨૫ ૮૦૦ ૦૧૧ ૬૦૦ ૯૦૦ ૦૧૧ ૬૭૫ ૧૦૦૦ ૦૧૧ ૭૫૦</p>	<p>થોડા વખતમાં અરૂં લખતાં વાંચતાં શીખવું હોય તો “ ડિક્ટેશન શિક્ષક ” ખરીદો.</p>
<p>એકે સવા સવા</p> <p>૧×૧૧=૧૧ ૨ ૧૧ ૨૧ ૩ ૧૧ ૩૧ ૪ ૧૧ ૪૧ ૫ ૧૧ ૫૧ ૬ ૧૧ ૬૧ ૭ ૧૧ ૭૧ ૮ ૧૧ ૮૧ ૯ ૧૧ ૯૧ ૧૦ ૧૧ ૧૦૧</p>	<p>૧૦૦×૧૧= ૧૨૫</p> <p>સો ૨૦૦ ૧૧ ૨૫૦ ૩૦૦ ૧૧ ૩૭૫ ૪૦૦ ૧૧ ૫૦૦ ૫૦૦ ૧૧ ૬૨૫ ૬૦૦ ૧૧ ૭૫૦ ૭૦૦ ૧૧ ૮૭૫ ૮૦૦ ૧૧ ૧૦૦૦ ૯૦૦ ૧૧ ૧૧૨૫ ૧૦૦૦ ૧૧ ૧૨૫૦</p>	

મનોરંજન ૭.

નાણાંની ધાતનો ઉપયોગ.

- ૧) એક રૂપીઆના અડધા કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બેઆની ?
આની ? દબુ ? પૈસા ? અને પાંચ કેટલી ?
- ૨) રૂપીઆ કોની કોની બનાવે છે ?

૨૬] ચોથી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના

૩) ૧૬ ઢંચુ; ૫૨ પૈસા; ૩૨ બેઆની; ૧૧૨ આના; ૬૪ પાવલી;
૭૨ પાછ; ૬૪ અડધાની કિંમત કહો.

૪) તાંબાના સિક્કા ગણાવો. રૂપાના કયા કયા સિક્કા થાય છે ?

૫) એક રૂપીઆમાં બે પૈસા ઝોછા છે, ત્યારે કેટલા આના હશે ?

૬) પાવલામાંથી શું ખરચું તો ૯ પૈસા રહે ?

૭) ૪ આનામાં કેટલા આના ઉમેરું તો રૂપીઓ થાય ?

૮) ૧ અડધા, ૧ પાવલી, ૧ બેઆની, ૧ આની છે તેમાં કેટલા પૈસા ઉમેરું તો રૂપીઓ થાય ?

૯) એક આનાની ૧૨ પાછ તો ૪ આનાની કેટલી ? પાવલાની કેટલી ? અડધાની કેટલી ?

૧૦) ૯, ૬, ૭ અને ૩ આનાની પાછ કેટલી ? પૈસા કેટલા ?

૧૧) એક રૂપીઆના ૧૬ આના તો ૩ રૂપીઆના કેટલા આના ?

૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮, અને ૯ રૂપીઆના આના કેટલા ?

૧૩) ૮ આનાની પાછ કેટલી ? અડધા રૂપીઆની કેટલી પાછ ?

૧૪) ૧૨ રૂપીઆના અડધા કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બેઆની કેટલી ?

૧૫) ૧૮ આનાના પૈસા કેટલા ? ઢંચુ કેટલા ? દોઢ પાછ કેટલી ?

૧૬) પાંચ આના ને ત્રણ પૈસા; બે આના ને બે પૈસા ? આઠ આની ને એક પૈસાની પાછ કેટલી ?

૧૭) ૨ પૈસાની ૧ પેનસીલ મળે તો ૧૧ રૂપીઆની કેટલી મળે ?

૧૮) પાંચ રૂપીઆની બેઆનીમાં એક બેઆની ઝોછી છે, ત્યારે કેટલી બેઆનીઓ હશે ?

૧૯) અડધા રૂપીઆમાંથી બે પૈસાના પાન, ૧ આનાની સોપારી,

હમુની પાપડી અને ૨ આનાના મમરા લીધા હવે મારી પાસે શું રહ્યું ?

- ૨૦) દુકાનદારને એક રૂપીઆ આપ્યો, તેણે મને ૧ અડધો, ૧ આની ને ૩ પાંચ પાછી આપી ત્યારે મેં કેટલાનો સોદો લીધો હશે ?
- ૨૧) ૧૧૨, ૧૨૮, ૯૬, ૮૦, ૧૪૪, ૪૮, ૩૨ અને ૬૪ આનાના રૂપીઆ કેટલા ? અડધા કેટલા ?
- ૨૨) ૬૪, ૭૨, ૫૬, ૩૨, ૪૮, ૫૨, ૭૬ અને ૮૦ પાવલીના રૂપીઆ કેટલા ? અને અડધા કેટલા ?
- ૨૩) ૨૪, ૩૬, ૭૨, ૧૦૮, ૪૮, ૯૬ અને ૬૦ પાંચના આના કેટલા ? અને પૈસા કેટલા ?
- ૨૪) ૧૪૪ આનાના રૂપીઆ કેટલા આવે ? અડધા કેટલા આવે ?
- ૨૫) ૭૪, ૬૭, ૩૫ અને ૬૩ પૈસાના આના કેટલા ?
- ૨૬) રોજ પાવલી ખરચું તો ૫ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે ?
- ૨૭) ૧૨ શેર કારેલાંના ૪ આના બેસે તો ૧ શેરનું શું આપવું ?
- ૨૮) ૧૫, ૧૭, ૮, ૧૨, ૧૪, ૧૯, અને ૧૫ અડધાની પાવલી કેટલી ? બેઆની કેટલી ? રૂપીઆ કેટલા ?
- ૨૯) પાંચ બેઆનીના પૈસા કેટલા ? અને અઘેલા કેટલા ?
- ૩૦) ૧૨ અડધા, ૪ પાવલી અને ૬૪ બેઆની આપું તો રૂપીઆ મળે ?
- ૩૧) રોજ બે આના ખરચું તો ૧૬ દિવસ ચાલે એટલા રૂપીઆ છે ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે ?
- ૩૨) એક આનાના ૧૭ બેરીઆં મળે તો અડધા રૂપીઆના કેટલા મળશે ? અને જો ૧૫૩ લેવાં હોય તો શું આપવું ?

૨૮] સુંબઈ ઇલાકાની ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ચાર આના

- ૩૩) ત્રણ પાનની ૧ પાઇ એસે તો દોઢ આનાના કેટલા પાન આવશે? ને જો ૭૨ પાન લેવા હોય તો શું આપવું?
- ૩૪) બે આનાના ૫ જમરખ મળે તો એક રૂપીઆના કેટલા આવશે? અને જો ૨૦ જમરખ લેવા હોય તો શું આપવું?
- ૩૫) ૭ ગેણીના રૂપીઆ કેટલા? ૧૩૫ રૂપીઆ હોય તો ગેણી કેટલી આવે? પાંચ રૂપીઆવાળી નોટ કેટલી આવે?
- ૩૬) બેઆનીના બેાર વધારે મળે કે ૧૫ પૈસાના?
- ૩૭) એક આનાની બાર પેન મળે તો પાંચ પાઇની કેટલી આવે? અને જો ૭ પેન લેવી હોય તો શું આપવું?
- ૩૮) રૂપીઆના ૧૬ શેર વેગણ મળે તો ત્રણ આનાના કેટલા આવશે?

મનોયત્ન ૮.

પરચુરણ હિસાબ.

- ૧) ૧૬ કેરીમાંથી ૧૨ બગડી ગઇ તો સારી કેટલી રહી?
- ૨) ૧૫૭ રૂપીઆમાં ૯ રૂપીઆ ઉમેરીએ તો કેટલા રૂપીઆ થશે?
- ૩) એક આનાવાળી ૧૧૨ ટિકિટ લીધી ને દસ રૂપીઆની નોટ આપી, તો મને પાછું શું મળશે?
- ૪) ૨૪માં કેટલા ઉમેરે તો ૭૨ થાય?
- ૫) ૧૩૯ રૂપીઆમાંથી ગેણી લેતા ૪ રૂપીઆ વધ્યા ત્યારે કેટલી ગેણી લીધી હશે?
- ૬) ૧૨૪ રૂપીઆમાંથી ૫ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ આવે અને કેટલા રૂપીઆ વધે?
- ૭) બેઆમાંની ૨૯ ટીકડી મળે તો એક રૂપીઆની કેટલી?

- ૮) એક બકરી રોજ દોઢ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૬૭ બકરી કેટલું દૂધ આપશે ?
- ૯) એક ટોપીનો ગા રૂપીઆ પડે તો ૭૯ ટોપીઓના કેટલા રૂપીઆ આપવા પડે ?
- ૧૦) દરેક છોકરાને ૦ શેર દૂધ આપતાં ૮૯ છોકરાને ખાવાને માટે કેટલું દૂધ જોઈશે ?
- ૧૧) એક છોકરો અડધો લાડુ ખાય તો ૯૭ છોકરા કેટલા લાડુ ખાશે ? પંદર લાડુ કેટલા છોકરાને પહોંચશે ?
- ૧૨) ૨૬ શેરના નવટાંક કેટલા ? પાશેર કેટલા ? અચ્છેર કેટલા ?
- ૧૩) એક ગાય ૯ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૨૫ ગાયો કેટલું દૂધ આપશે ? અઢી હજાર એટલે કેટલા સો ?
- ૧૪) ૨૭ અડધાના રૂપીઆ કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બેઆની કેટલી ?
- ૧૫) અઢી રૂપીઆવાળી ૯૬ નોટના કેટલા રૂપીઆ મળે ?
- ૧૬) એક ધડિઆળના ૨૦ રૂપીઆ બેસે તો એ બેબે પોણોસો ધડિઆળનું બેસશે ?
- ૧૭) એક છત્રીના ૨૦ રૂપીઆ બેસે તો ૫૭ છત્રીનું શું આપવું ?
- ૧૮) એક ધડિઆળના ૮ રૂપીઆ તો ૨૮ ધડિઆળનું શું ?
- ૧૯) ૪૩ રૂપીઆનું એક મણ ધી મળે તો ૨૦ મણનું શું ?
- ૨૦) એક ટિકિટમાં ૦૦૦ મણ ભાર લઈ જવાય તો ૧૭ ટિકિટમાં કેટલો ભાર લઈ જવાય ?
- ૨૧) એક પૈસાવાળી ૯૬ ટિકિટ આપી તેને બદલે ૦૦ આનાવાળી કેટલી ટિકિટ લેવી ? આનાવાળી કેટલી લેવી ?
- ૨૨) દસ દસ રૂપીઆવાળી ૨૭ નોટ, એક ગણી ને ૪ રૂપીઆ રોકડાં છે ત્યારે બધું મળી કેટલા રૂપીઆ હશે ?

- ૨૩) એક રૂપીઆના રાા શેર સોપારી મળે છે, અને રાા રૂપીઆની શેર એલચી મળે છે ત્યારે ૧૪ શેર એલચી આપીએ તો કેટલી સોપારી મળે ?
- ૨૪) આગગાડી એક કલાકમાં ૨૭ માઇલ ચાલે, તો ૨૪૩ માઇલ જવાને કેટલા કલાક લાગે ?
- ૨૫) દરેક છોકરાને ૦, ૦ રૂપીઓ આપતાં રાા રૂપીઆની નોટ-માંથી કેટલા છોકરાને અપાશે ?
- ૨૬) સાડીસો, પોણીસો, પોણીસો, અને દોઢસો આંકડામાં લખો.
- ૨૭) ૯૯૧૧ અને ૭૫ શબ્દમાં લખો ?
- ૨૮) ૧૪૫ આનામાંથી કેટલા રૂપીઆ આવે અને બાકી કેટલા આના રહે તે કહો. ૨૫૦ એટલે કેટલા હજાર ?
- ૨૯) એક ચોપડીના રાા રૂપીઆ બેસે તો ૧૦૦ રૂપીઆમાંથી કેટલી ચોપડી આવશે ? ૦૧૧ હજાર એટલે કેટલા સો ?
- ૩૦) કેટલા દોઢે ૪૨ ? કેટલા પોણે ૪૨ ? કેટલા ૬ ૪૨ ?
- ૩૧) ૧૯૨ કરીમાં ૨૪ કરી ઉમેરીએ તો કેટલી કરી થાય ?
- ૩૨) ૨૦૭ છોકરામાંથી ૨૩ જીવ તો કેટલા રહે ?
- ૩૩) ૨૬૧ પેનો ૯ છોકરાને સરખે ભાગે આપતાં દરેકને કેટલી આવે ? સાડી બારસો એટલે કેટલા હજાર ?
- ૩૪) એક તાળાની કિંમત ૧૧ રૂપીઓ બેસે તો ૧૮ રૂપીઆમાંથી કેટલાં તાળાં આવશે ?
- ૩૫) ૨૮ રૂપીઆની ૧૧૨ સ્લેટ લીધી, તો એ હિસાબે એક રૂપી-આની કેટલી સ્લેટ પડી ? અને એક સ્લેટનું શું બેસે ?
- ૩૬) એક શાલના ૭ રૂપીઆ પડે તો એ લેખે ૧૬૮ રૂપીઆમાંથી કેટલી શાલ આવશે ?

- ૩૭) ૭૫ રૂપિયા ૫૦ છોકરાને વહેંચતાં દરેકને શું મળશે ?
- ૩૮) ૪૨ ગજ લાંબું દોરડું છે, તેમાંથી ૧૧, ૧૧ ગજના કકડા કરીએ તો કેટલા થાય ?
- ૩૯) એક ટોપીના રા ૩૫૦ રૂપિયા લેએ ૧૨૦ રૂપિયામાંથી કેટલી ટોપીઓ આવશે ?
- ૪૦) રા મણુ ધીના ૧૦૨૧ રૂપિયા પડે નો એક મણુનું શું ?
- ૪૧) ૯૭૧ રૂપિયામાં રા મણુ ધી આવ્યું તો ૫૪ રૂપિયામાં કેટલું આવશે ?
- ૪૨) એક મજુર રા મણુ વજન ઉઘાડે તો પરા મણુ વજનને માટે કેટલા મજુર જોઈશે ?
- ૪૩) કેટલા છકે ૭૨ ? કેટલા ચોક ૭૨ ? કેટલા તરી ૭૨ ?
- ૪૪) કેટલા પોણે ૭૨ ? કેટલા દોઢે ૭૨ ?
- ૪૫) જો દરેક માણસને ત્રણ ત્રણ રૂપિયા આપું તો ૯૬ રૂપિયામાંથી કેટલા માણસને અપાશે ? જો ચાર ચાર; બપ્પે; છ છ; આઠ આઠ; બાર બાર; સોળ સોળ; અને ચોવીસ ચોવીસ રૂપિયા આપું તો કેટલા માણસને અપાય ?
- ૪૬) ૪૮ છોકરામાંથી બાર બારની ૪ હાર કરવાને બદલે ત્રણ ત્રણની, છ છની, આઠ આઠની, સોળ સોળની, અને ચોવીસ ચોવીસની કેટલી હાર કરવી ?
- ૪૭) ૯૫ રૂપિયામાંથી રા ૩૫૦ રૂપિયાવાળી કેટલી નોટ આવશે ?
- ૪૮) મારા ઘરમાં ૩૫ શેર બહ છે, જો મારે તે ૭૦ દિવસ ચલાવવા હોય તો દરરોજ કેટલા વાપરવા ?
- ૪૯) પંદરે દાન દોઢસો એમ કયા કયા પક્ષાખામાં દોઢસો આવશે ?

૩૨] પાંચમા ધેરણીનો “મુખગણિત શિક્ષક” અઢી આના.

- ૫૦) ૨૯ કોથળામાં ૧૪૫ મણુ અનાજ ભરાય તો ૭ કોથળામાં કેટલા મણુ ભરાશે ?
- ૫૧) ૧૫ આનાનું ૪૫ શેર તો ૭ આનાનું કેટલું ?
- ૫૨) ૭૫ મણુના ૩૦ રૂપીઆ તો ૨૮ મણુનું શું ?
- ૫૩) ૨૧ આનાનું ૭ શેર તો સવાપાંચ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૫૪) ૮ માણસ જમાડતાં રૂ. ૫ ખર્ચ થાય તો રૂ. ૮૦માં કેટલાં માણસ જમશે ?
- ૫૫) ૧૨ માણસ રૂ. ૧૮ કમાય તો ૨૩ માણસ શું કમાય ?
- ૫૬) ૧૫૫૫ કલાકમાં ૬૩ માઇલ જવાય તો ૪૨ માઇલ જવાને કેટલો વખત લાગશે ?
- ૫૭) રૂ. ૩૫૦નું ૩૫ મણુ નો ૧૮ મણુનું શું ?
- ૫૮) ૨ આનાનું ૧૫૫ શેર તો રૂ. ૧ નું કેટલું ?
- ૫૯) ૨૧૬ રૂપીઆ ૮ માસ ચાલે તો ૭ માસમાં કેટલા રૂ. જોઇએ ?
- ૬૦) ૨૦ કનકવાનો રૂ. ૧૧ તો ૩૫ કનકવાનું શું ?
- ૬૧) ૫ રૂપીઆ મણુની ૧૫ મણુ મેથીને બદલે ૩ રૂપીઆ મણુની કેટલી રાઇ ભેરી.
- ૬૨) ૪ પૈસાના બેર લીધાં, ૭ પૈસા મારા બાઇએ આપ્યા ત્યારે મારી પાસે ૧૦ પૈસા થયા તો પહેલાં કેટલા પૈસા હશે ?
- ૬૩) પૈસાના ૮ લેખે મેં કેટલાક પૈસાના જમરખ લીધાં અને તે બધાં પૈસાના ૭ લેખે વેચી નાખ્યાં જ્યાં મને ૧૬ પૈસા ઉપજ્યા ત્યારે મેં કેટલા પૈસાના જમરખ લીધાં હશે ?

સમાપ્ત.

થોડા વખતમાં ખર્ચ લખતાં

વાંચતાં શીખવું હોય તો

“ડિક્ટેશન શિક્ષક” ખરીદો

આગવોથીથી પાંચમી સુધીના છુટા તૈયાર છે.

ગણિતના પાયારૂપ બીજા ધોરણ માટે

“અંગગણિતનાં મનોયત્ન”

જામનગર રોડમાં ટેકસ્ટ બુક અને કાલિગ્રાવાડ એજન્સિમાં
મનામ, લાયબ્રેરી માટે મંજુર થએલા છે. ચાર આના.

થોડા ધોરણની ભૂગોળની

પ્રશ્નોત્તરમાળા ભાગ ૧, ચાર આના.

સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો

“ભૂગોળ શિક્ષક” અઢી આના.

ચોર્યાસી તાલુકાનો “ભૂગોળ શિક્ષક” દાઢ આનો.

સુરત જિલ્લાનો “ભૂગોળ શિક્ષક” અઢી આના.

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની

પ્રશ્નોત્તરમાળા અઢી આના.

આવી ભૂગોળો અગ્રાપિ બહાર પડીજ નથી.

સુરત જિલ્લાના તકશો ચાર આના.

“મુખગણિત શિક્ષક”

—દરેક ધોરણનો છુટો તૈયાર છે—

કર્તા છગનલાલ મોતીરામ શાહ. શાકપોર-સુરત.

